

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 25.7.2012.
COM(2012) 421 final

2011/0295 (COD)

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus
ļaunprātīgu izmantošanu)**

(iesniegts saskaņā ar LESD 293. panta 2. punktu)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2011. gada 20. oktobrī Komisija pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu)¹. Šis priekšlikums 2011. gada 20. oktobrī tika nosūtīts Eiropas Parlamentam un Padomei. Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2012. gada 28. martā.

Kopš 2011. gada marta ir notikusi izmeklēšana saistībā ar iespējamām vairāku banku manipulācijām ar starpbanku aizdevumu likmju EURIBOR un LIBOR etalonindeksiem. Ir aizdomas, ka bankas bija sniegušas aplēses par tādu procentu likmi, par kuru tās varētu pieņemt finansējuma piedāvājumus, kas atšķīrās no likmes, kādu tās būtu pieņēmušas praksē. Rezultātā EURIBOR un LIBOR likmes, kas tiek izmantotas kā etalonindeksi aizņēmumiem un kā atsauces daudzu finanšu instrumentu cenas noteikšanai, piemēram, procentu likmju mijmaiņas līgumiem, var būt mainītas un EURIBOR un LIBOR integritāte var tikt apšaubīta. Turklāt individuālo ieguldītāju banku aplēses sniedza maldinošu informāciju tirgum par to iespējamām finansējuma izmaksām.

Komisija ir izvērtējusi, vai iespējamās manipulācijas ar etalonindeksiem, tostarp LIBOR un EURIBOR, būtu ietveramas tās priekšlikumos par Regulu par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām un ar to saistīto priekšlikumu Direktīvai par kriminālsankcijām par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām, kas iesniegti 2011. gada oktobrī. Jo īpaši Eiropas Parlaments arī ir uzsvērts, cik svarīgs ir šis jautājums. Ņemot vērā to, ka pašlaik etalonindeksi nav ietverti nevienā no priekšlikumiem, Komisija ir secinājusi, ka tieša manipulācija ar etalonindeksiem neietilpst šo priekšlikumu darbības jomā.

Lai gan kompetentai iestādei varētu būt sarežģīti vai neiespējami pierādīt, ka manipulācijas ar etalonindeksu ir ietekmējušas saistīto finanšu instrumentu cenu, faktiskas manipulācijas ar etalonindeksiem vai to mēģinājumi var būtiski ietekmēt uzticēšanos tirgum un varētu izraisīt ievērojamus zaudējumus ieguldītājiem un traucēt reālo ekonomiku, ņemot vērā etalonindeksu plašo izmantošanu par atsauces likmi, piemēram, procentu mijmaiņas darījumiem un mainīgas likmes hipotekārajiem aizdevumiem. Tādēļ ir svarīgi precizēt, ka kompetentajām iestādēm jābūt iespējai piemērot administratīvas sankcijas attiecībā uz tirgus manipulācijas nodarījumu šajos gadījumos, bez pienākuma sniegt pierādījumus papildu jautājumos, piemēram, par ietekmi uz cenu. Tāpat ir svarīgi, lai tiktu veikti visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu šādas manipulācijas un lai sekmētu un atvieglotu kompetento iestāžu sankciju uzlikšanas darbu. Stingrs tiesiskais regulējums darbosies kā uzticama tamlīdzīgas rīcības profilakse, tādējādi aizsargājot ieguldītājus un atjaunojot uzticību tirgum. Šiem likumdošanas pasākumiem vajadzētu ietvert kriminālsodus, uz ko attiecas grozītais direktīvas priekšlikums, kas tiek iesniegts kopā ar šo priekšlikumu.

Tādēļ, lai nodrošinātu, ka manipulācijas ar etalonindeksiem ir ietvertas kopējos Eiropas noteikumos, kas novērš tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, Komisija ierosina grozīt tās regulas priekšlikumu.

¹ COM(2011) 651 galīgā redakcija.

2. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

2.1. Juridiskais pamats

Grozītais priekšlikums ir balstīts uz LESD 114. pantu, un to iesniedz saskaņā ar LESD 293. panta 2. punktu.

2.2. Subsidiaritāte un proporcionalitāte

Saskaņā ar subsidiaritātes principu (LESD 5. panta 3. punkts) ES līmeņa rīcība jāpiemēro tikai tad, ja dalībvalstis vienas pašas nevar pietiekami sasniegt paredzētos mērķus, ko tādēļ, ņemot vērā ieteiktās rīcības apmēru vai ietekmi, var labāk sasniegt Savienība. Daudzu etalonindeksu un vienību, kas piegādā datus šiem etalonindeksiem, pārrobežu dimensija, kā arī daudzu finanšu instrumentu, ko var ietekmēt jebkādas manipulācijas ar etalonindeksiem, starptautiskais raksturs nozīmē, ka pastāv paties risks, ka atbildes uz manipulācijām ar etalonindeksiem valsts līmenī tiks apietas vai būs neefektīvas, ja netiks veiktas darbības Savienības līmenī. Ņemot vērā iepriekš teikto, uzskatāms, ka Savienības rīcība atbilst subsidiaritātes principam.

Saskaņā ar proporcionalitātes principu jebkurai rīcībai ir jābūt mērķtiecīgai un samērīgai ar mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Šis princips bija noteicošais, gatavojot šo priekšlikumu.

2.3. Sīkāks priekšlikuma izskaidrojums

Nepieciešamās izmaiņas priekšlikumā Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām ir šādas:

- grozījumi ierosinātās regulas darbības jomā (2. pants), iekļaujot etalonindeksus;
- grozījums definīcijās (5. pants), iekļaujot etalonindeksa definīciju, pamatojoties uz paplašinātu redakciju tai definīcijai, kas izmantota priekšlikumā regulai par finanšu instrumentu tirgiem (MiFIR);
- grozījumi tirgus manipulācijas nodarījuma definīcijā (8. pants), lai aptvertu manipulācijas ar etalonindeksiem un mēģinājumus veikt šādas manipulācijas; kā arī
- papildu apsvērumus, kurā tiek precizēts, ka Regulas darbības jomas paplašināšana un tirgus manipulācijas nodarījums aptver etalonindeksus.

3. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis grozītais priekšlikums neietekmē budžetu citādi, kā tikai tādā veidā, kā parādīts sākotnējā priekšlikumā Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām.

Komisijas priekšlikumu² regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu) COM(2011) 651 galīgā redakcija groza šādi:

1. Pievieno šādu 20.a apsvērumu:

"(20.a) Daudziem finanšu instrumentiem cenas tiek noteiktas, atsaucoties uz etalonindeksiem. Faktiska manipulācija vai manipulācijas mēģinājumi ar etalonindeksiem, piemēram, starpbanku piedāvājumu likmēm, var nopietni ietekmēt uzticību tirgum un radīt ievērojamus zaudējumus ieguldītājiem vai traucēt reālo ekonomiku. Tāpēc ir vajadzīgi īpaši noteikumi attiecībā uz etalonindeksiem, lai saglabātu tirgus integritāti un nodrošinātu, ka kompetentās iestādes var ieviest skaidru aizliegumu manipulēt ar etalonindeksiem. Ir jāpapildina vispārīgais tirgus manipulāciju aizliegums, aizliedzot manipulācijas ar pašu etalonindeksu un jebkuru nepatiesas vai maldinošas informācijas nodošanu, nepareizu vai maldinošu ieejas datu sniegšanu un jebkuru citu darbību, kas manipulē ar etalonindeksa aprēķinu, tostarp etalonindeksa metodiku. Minētie noteikumi papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību, ar kuru tiek aizliegta apzināta nepatiesas informācijas sniegšana uzņēmumiem, kas sniedz cenu aprēķinus vai tirgus ziņojumus par vairumtirdzniecības energoproduktiem, kuru rezultātā tiek maldināti tirgus dalībnieki, kuru darbība pamatojas uz šiem cenu novērtējumiem vai tirgus ziņojumiem."

2. 2. panta 3. punktam pievieno šādu d) apakšpunktu:

"d) etalonindeksiem, ja informācijas nodošana, ievade, aprēķins vai uzvedība tiek izmantota, lai ietekmētu, ietekmē vai varētu ietekmēt etalonindeksa aprēķinu."

3. 5. pantam pievieno šādu 20. punktu:

"20. "Etalonindekss" ir jebkurš komercindekss vai publicēts skaitlis, ko aprēķina, piemērojot formulu vienas vai vairāku bāzes aktīvu vērtībai vai cenām, ieskaitot aplēstās cenas, procentu likmes vai citas vērtības, vai apsekojuma datiem, un, uz kuru atsaucoties, tiek noteikta summa, kas jāmaksā atbilstīgi finanšu instrumentam."

4. 8. panta 1. punktam pievieno šādu d) apakšpunktu:

"d) nepatiesas vai maldinošas informācijas nosūtīšana, sniedzot nepatiesus vai maldinošus ieejas datus, vai cita darbība, kas iespaido etalonindeksa aprēķinu."

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

² COM(2011) 651 galīgā redakcija.